

Základní škola T. G. Masaryka Blatná,
okr. Strakonice

ABSOLVENTSKÁ PRÁCE ZÁMEK BLATNÁ

Autor práce: Tereza Fořtová, IX. tř.

Vedoucí práce: Mgr. Blanka Posavádová

Školní rok: 2012/2013

Úvod

Zámek Blatná jsem si vybrala, protože jsem se chtěla dozvědět více zajímavostí o dominantě našeho města. Myslím, že bychom měli vědět více o památkách, které jsou v místě našeho bydliště. Zámek Blatná je jedním ze tří vodních zámků v Čechách, dalšími jsou Červená Lhota a Švihov.

Kapitoly z historie

První historická zmínka o Blatné pochází z listiny krále Václava I. z roku 1235, kde byl jako svědek podepsán Vyšemír, stavitel tvrze na skalisku mezi bažinami. Koncem 13. století se usadili na Blatné Bavorové ze Strakonice. Z románského hradu se zachovala jen přízemní část kaple z poloviny 13. století, objevená roku 1926 při průzkumu romantické zříceniny z počátku 19. století. Koncem 14. století zdědili Blatnou Lvové z Rožmitálu. Po roce 1400 Jan z Rožmitálu prohloubil blata kolem hradu a nechal napustit rybník. Na vzniklém ostrůvku vybudoval kamenný gotický hrad. Jeho součástí byla hranolová věž a dvě obytné budovy – Rožmitálský a Starý palác (viz. příloha č. 1, 2, 3, 4). Další majitel Jaroslav Lev z Rožmitálu byl švagrem českého krále Jiřího z Poděbrad (Jiří z Poděbrad měl za ženu Jaroslavovu sestru Johanku). Vedl české mírové poselstvo po královských dvorech západní Evropy v letech 1465-1467. Část tohoto poselstva vyrazila na dlouhou cestu právě z Blatné. Jaroslavův syn Zdeněk po roce 1508 zastával úřad nejvyššího purkrabího na Pražském hradě a z Blatné vybudoval reprezentační sídlo. V letech 1515–1530 nechal vystavět vysoký raně renesanční palác, charakteristický trojbokými arkýři. Autorem byl jeden z nejlepších architektů a stavitelů té doby Benedikt Rejt. V roce 1526 byl Zdeněk zbaven funkce nejvyššího purkrabího a jeho syn Adam pro velké dluhy prodal Blatnou svým věřitelům Šternberkům.

Po roce 1551 se na Blatné vystřídala řada majitelů. Roku 1577 získává panství šlechtic polského původu Jan z Rozdražova. Koncem 16. století byl postaven nový renesanční palác, dnes Rozdražovský, a věž byla zvýšena o hrázděné patro. Roku 1695 přešel hrad do rukou uherských šlechticů Serenyiů, kteří po požáru rozdražovského křídla tuto část upravili do dnešní barokní podoby.

V roce 1798 získal Blatnou baron Václav Karel Hildprandt z Ottenhausenu. Byla zbořena část hradební zdi mezi Rejtovým a Starým palácem a celý komplex byl propojen s nově

založeným anglickým parkem. Poslední větší úpravy byly provedeny v letech 1850-1855, kdy byl zámek podle návrhu architekta Bernarda Grubera upraven v romantickém stylu napodobujícím gotiku.

Do zámku se vchází po kamenném mostě z roku 1809, který nahradil původní padací dřevěný most. Nad lomeným portálem vstupní věže jsou znaky Zdeňka Lva z Rožmitálu a jeho manželky Elišky z Kolovrat (viz. příloha č.7). Vlevo od věže vstupuje presbytář gotické hradní kaple. Nádvoří má půdorys nepravidelného lichoběžníku.

Rod Hildprandtů

Od roku 1798 byl zámek majetkem rodu Hildprandtů. Josef Vincent Amand, Jan a Ludvík Serenyiové prodali Blatnou Karlovi Hildprandtovi z Ottenhausenu. Václavův syn, František Hildprandt, postavil v Blatné roku 1813 jeden z nejstarších našich cukrovarů a v zámecké oboře nechal zřídit romantické jeskyně. Poslední větší stavební změny byly na Blatné provedeny v letech 1850-1856 za dalšího majitele panství Roberta Hildprandta. Robert Hildprandt dal před polovinou 19. století vybudovat v parku za zámkem dřevěné roubené divadlo. Po vzniku Československé republiky v roce 1921 propadla větší část panství Ferdinanda Hildprandta pozemkové reformě.

Hildprandtové žili na Blatné i v době 2. světové války, kdy se Bedřich Hildprandt snažil pomáhat blatenským občanům pronásledovaným gestapem. V roce 1948 jim byl majetek i zámek zabaven státem, ale mohli nadále na zámku bydlet. V roce 1953 museli zámek i Blatnou opustit. Žili pak na vesnici ve velmi těžkých podmínkách. Baron Bedřich pracoval v lese a v elektrárně v Písku, jeho manželka pomáhala rodině soukromým vyučováním cizích jazyků. Když byl v roce 1958 na státní návštěvě Československa etiopský císař Haile Selasie, požádal prezidenta Novotného, aby se Hildprandtové směli přestěhovat do Etiopie. Znal se totiž velmi dobře s baronem, který za první republiky působil v českých diplomatických službách a u Společnosti národů.

Hildprandtové pak žili v Etiopii až do zavraždění císaře v roce 1975, pak se odstěhovali do Španělska a později do Německa, kde v Gautingu u Mnichova baron Bedřich v roce 1981 zemřel. V roce 1990 se na Blatnou vrátila baronka Kornélie Hildprandtová se svými dvěma dcerami Josefínou a Janou a jejich rodinami. V roce 1992 jim byl zámek i majetek v rámci

restituce vrácen. V současné době žije rodina Hildprandtova v empírovém domě na okraji parku (viz. příloha č. 5).

Jan Evangelista Purkyně

Na zámku pobýval i významný vědec Jan Evangelista Purkyně (viz. příloha č. 9). Narodil se 18. prosince 1787 v Libochovicích a zemřel 28. července 1869 v Praze. Studoval filozofii a přírodovědu na univerzitě v Praze. Z finančních důvodů musel po ukončení 3. ročníku školu přerušit. Přijal místo domácího učitele a vychovatele ve šlechtické rodině Hildprandtů, kde pracoval v letech 1810 – 1813. Během pobytu studoval historii, filozofii a literaturu. Čerpal z bohaté knihovny, kterou mu baron František Hildprandt dal k dispozici. Barona ohromil rozsahem svých vědomostí i hloubkou zájmů, a proto mu tento šlechtic poskytl finanční výpomoc pro další studium. J. E. Purkyně se proslavil jako fyziolog, anatom, biolog, básník a filozof. Pamětní deska, připomínající jeho působení v Blatné, se nachází na nádvoří vlevo od vchodu. Nad ní je velký znak majitelů zámku baronů Hildprandtů z Ottenhausenu.

Park

Anglický park o rozloze 42 ha vznikl z obory v 1. polovině 19. století. Romantické scénérie bezprostředního okolí zámku určují vodní plochy a močály. Zadní část parku tvoří stinná lesnatá obora, ve které se nacházejí sejpy - zbytky po rýžování zlata. V návrší jižní části parku byla v letech 1814-1815 vybudovaná jeskyně dlouhá 150 metrů. Na této stavbě František Hildprandt zaměstnal dělníky bez práce. Barokní zahradní domek při okraji centrální louky je z roku 1767. V parku pokračuje tradiční chov daňka skvrnitého (viz. příloha č. 6) a můžeme zde najít i vzácné cizokrajné dřeviny. V parku stával oblíbený dub královny Johanky. Přes 800 let starý dub byl vysoký 30 metrů, v průměru měl 180 centimetrů, padl v 80. letech.

Současnost

V současné době je zámek využíván k prohlídkám. Při návštěvě zámku si prohlédneme Starý a Rožmitálský palác. Zámecké interiéry jsou zařízeny převážně rodovými sbírkami rodiny Hildprandtů. Prohlídka zahrnuje pracovnu J. E. Purkyně, soukromou sbírku z Etiopie, lovecký salon, empírový salon a „Zelenou světničku“ s nástěnnými malbami z roku 1480, která je v hradební věži a sloužila jako pracovna Lva z Rožmitálu.

Zámek je oblíbeným místem pro konání svateb, koncertů, rozloučení s absolventy základních a středních škol, výstav obrazů a dalších kulturních akcí.

Zámek je také oblíbeným místem filmařů, natáčela se zde řada pohádek a filmů, např. Bílá paní, Šíleně smutná princezna a Křišťálek meč.

Návštěvnost na zámku se rok od roku zvyšuje. (viz. příloha č. 8)

Závěr

Jsem ráda, že jsem si vybrala téma na absolventskou práci zámek Blatná. Dozvěděla jsem se mnoho nových a zajímavých informací a rozšířila si pohled na blatenský zámek. Moc se těším, až se bude na zámku předávat vysvědčení.

Zdroje

Petr David a Vladimír Soukup, 1000 hradů, zámků a tvrzí, vydavatel Euromedia Group Praha, rok vydání 2009

Mgr. J. Olejník, V. Koubík, A. Debnar, Sborník k 400. výročí Blatné, vydavatel Městské muzeum Blatná, rok vydání 2001

www.wikipedia.cz//zámek Blatná

www.zamek-blatna.cz

Přílohy: vlastní fotografie (č.1, 2, 3, 4, 5, 6,7)

www.wikipedia.cz//J. E. Purkyně (č. 8)

Přílohy

Příloha č. 1- zámek Blatná- Rožmitálský palác

Příloha č. 2- zámek Blatná-Starý palác

Příloha č. 3- nádvoří zámku

Příloha č. 4- pohled z parku na zámek

Příloha č. 5- empírový dům

Příloha č. 6- daněk skvrnitý

